48՝՝ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1032 — Կ ՊՈԼԻՍ — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 2/15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904 — 7 ՐԱՄԱԶԱՆ 1322 — 2 ԹԸՇՐԻՆԸ ՍԱՆԻ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԳՐՕՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՇԱԲԱԹ ԿԻՐԻԱԿԻ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլխաւոր Դուռ Մեծարիի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ազատ ստանան։

Մանզումէյի Էֆքիարը

منظومه افكار
ارمنجه يازى وسياسى غزتەدر
صاحب امتيازى : ارمناسى فرید
ادارەخانەسى : باب عالى جادەسندە نومرو ۳۸

ԳԱՂԱՓԱՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՆԱՁԱՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Քաղաքի համար	Վերադրեամբ
Գիւղի համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՏԱՐԵԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տեղամէ համար, տողը 5 գրուշ.
Մէկ տեղամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՂԱՓԱՐԱԳՐԻ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՔԱՆԻ ՕՐ ԱՌՕՏԵԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՊՈՍԹԸՆԷՆ ՆԱՄԱԿ

Ամէն հայ երիտասարդ և երբեմն շատ երիտասարդուհիներ մասնաւոր հակում մը ունին ճարտարարուեստական և առեւտրական գործերու մէջ մտնելու։ Քիչ դեռ ապէք տասնեակ մը տարիներ առաջուան Հայ երիտասարդը գործաւորութիւնէ դուրս չէր կրնար անտեսական բարձր նպատակի մը ձգտիլ, այսօր ամէն երիտասարդ մասնաւոր ձգտում մը ունի դէպի արհեստներն ու արուեստները, որոնց մէջ շատեր լաւ դիրքեր կը գրաւեն այսօր։

Հայ աղջիկը գաւառի համեստուկ մթնոլորտին տակ մեծցած, անձուկ շրջանակի մը մէջ ապրած, երբ Ամերիկայի ընտանեկան համարձակ մթնոլորտին մէջ կ'սկսի շնչել, երբ քիչ մը հաղորդակցիլ կ'սկսի դուրսինեներուն հետ կամ աւելի շիտակը երբ կը դիտէ դուրսի կեանքը, ա՛լ ինքզինքը ամէն բանի մէջ համաչափակ կ'զգայ, կը մոռնայ ամէն համեստութիւն, մէկդի կը նետէ ստոյգութիւն ամէն պարկեշտութիւն, որովհետեւ ան կարձամրաբար կը խորհի թէ՝ լկիի յարաբերութիւններու մէջ կը կայանայ ազատամտութիւնը, կամ ամուսնալուծումին մէջ է գտագաբի բարձրութիւնը։ Ճիշդ այս օրերուս մէջ, հա՛ս մեր պզտիկ շրջանակին մէջ քանիներ ամուսնալուծութիւն հրատարակեցին և նոյն դիրքամտութիւնը դեռ քանիներու կ'սպառնայ։

Եթէ յառաջ երթամ պիտի ըսեմ բայարձակապէս թէ՝ մենք հայերս (ռամիկ դասակարգը) ընտանեկան ազատամտութեան արժանի չենք։ Լսեր ենք՝ օտարներու մէջ տեսեր ենք թէ՝ երկու ոչհամաձայն ամոլներ լաւ կ'ընեն եթէ ամուսնալուծութիւն հրատարակեն։ լա՛ւ, բայց «երբ», անա այդ հարցումին պատասխանն է որ չունինք։

Թէ ինչ է այս սոսկալի անտեղութեան գուն սկզբ՝ ապատճառները։

Այն յիմարութիւնը, որ հիմա մուտ գտեր է մանաւանդ Խարբերդի մէջ։ Խարբերդէն աղջիկը Ամերիկայի մէջ այսինչ կամ այսինչ երիտասարդին նշանած կը ղրկեն, միշտ սակայն ծնողքը փափաքով ականջին. «Դնա՝ աղջիկս, եթէ աղէկ դտար, լաւ, եթէ ոչ մի առներ...»

Հոս հասած նշանուած աղջիկները արդէն առաջին պատեհութեամբ «Ձեմ առներ» մը ունին իրենց շրթունքին վրայ, որովհետեւ խելքնին անոր նկատմամբ։ Նոյնպէս բնական էր որ դուք ալ ձեր կողմանէ պէտք եղած բացատրութիւնները տայիք թիւրիմացութիւնները ուղղելու և ի՛նչ ինչ կէտերը լուսաբանելով արդարացնելու ձեր ըմբռնումները։ Բայց բոլորովին անակնկալ էր մեզի համար կարդալ հետեւեալ նախադասութիւնները ձեր պատասխանին սկիզբը որ հրատարակեցիք Աբեւելեան Մամուլին 4Հրդ թիւին մէջ։ —

«Մեր քննադատներէն երկու պատուելիներ Ե. Գ. Դրիգորեան և Մ. Կ. Փափազեան Թունդ լողոքականներ են, և իրր բողոքական դեռ չունին դաւանաբանական հաստատուն բանաձեւ մը քրիստոնէական վարդապետութեան հիմնական խնդիրներու մասին։ Պատ. Ե. Գ. Դրիգորեանի այս վիճակը իբր «միադաւան» շեշտուեցաւ Աւետարանի Խմբագրութեան գլուխը անցնելէն ի վեր... Պատ. Մ. Կ. Փափազեան թէեւ առիթ չտուաւ որ թերթերու մէջ խնդիրներ յուզուին իր դաւանաբանական կարծիքներուն շուրջը, բայց ստուգապէս գիտենք որ Անթապի մէջ ուղղակի և անուղղակի միջոցներով ռուսիցիութեան հոսանք մը բերաւ՝ վրդովելով պարզ հաւատացեալներուն հոգեկան-կրօնական անխառն տրամադրութիւնները»։

Անշուշտ այս անձնական ակնարկութիւնները կ'ընէք ձեր քննադատներուն դէմ, խորհելով թէ կարող պիտի ըլլաք այս միջոցով ցուցնելու ձեր ընթերցողներուն թէ անոնք ձեռնհաս անձեր չեն ձեզ քննադատելու։ Բայց մենք չկրցանք ըմբռնել թէ ինչ առընչութիւն կրնայ ունենալ մեկուն «միադաւան» և միւսին ռուսիցի ըլլալը իրենց քննադատութիւններուն հանդէպ։ Այն պատուելիներէն երկուքն ալ եէզ համալսարանին աստուածաբանական ճիւղին ընթացաւարտները ըլլալով, և 10–20 տարիներ գոլշեի մը մէջ կրօնագիտութիւն դասախօսած և քարոզած ըլլալով հանդերձ. եթէ «դեռ չունին դաւանաբանական հաստատուն բանաձեւ մը» և եթէ նոյնիսկ ասիկայ իրողութիւն ըլլայ. ինչպէս ասով կրնայ ապացուցուիլ թէ իրենց գրածները սխալ են։ Եւ դուք ինչպէս գիտէք թէ անոնք այդպիսի բանաձեւ մը չունին։ Քանի՞ բողոքականնե՞ր են, և «իբր բողոքական» չեն կրնար ունենալ այդպիսի բանաձեւ։ Բայց գիտէք, յա՛րգելի վարդապետ թէ քրիստոնեականներու մէջ աստուածաբանութիւնը ամէնէն աւելի մշակողները Բողոքականներն եղած են։ Հայ. Լուս. եկեղեցիին «դաւանաբանական հաստատուն բանաձեւ»ը ո՞ւր է (*)։

Դեռ ձեզի պէս լուսամիտ աստուածաբանները զանկա պիտի գրեն։

Գալով իմ միադաւան ըլլալուս, սիրելի վարդապետս, ըսկի՞ց հասկցեր էք որ ես միադաւան կմ։ Ձեզի հետ քաղաքակից ըլլալը պաղիքը ունիմ։ Եւ անշուշտ Այնթապ ձգելէնդ առաջ, քիչ շատ իմ քարոզներս մտիկ ըրած էիք։ Արդեօք ո՞ր քարոզներն էին որոնցմէ իմ միադաւանըլլալս հետեւցուցած էք։ Երկու տարիէ ի վեր Աւետարերին հետ յարաբերութիւն ունեցած եմ։ Եւ սոյն ժամանակամիջոցին 200էն աւելի յօդուածներ հրատարակած եմ։ Այն յօդուածներէն ոմանք աստուածաբանական խնդիրներու կը պատկանէին եւ ոմանք ուղղակի Քրիստոսի անձին։ Եւ Աւետարեր պատիւ ունեցած է ձեզ իբր բաժանորդ ունենալ այն երկու տարիներուն մէջ։ Հետեւապէս վստահ եմ թէ իմ բոլոր գրածներս կարդացած էք։ Արդեօք այն 200էն աւելի յօդուածներէն որո՞նք են որ միադաւան ըլլալս կ'ապացուցանէին։ Գիտեմ որ աշխարհական բարեկամներէն ոմանք որոնք չեն կրնար որոշել միադաւանութեան և կրօնական ներողամտութեան (tolerance) մէջտեղի տարբերութիւնը, ազամուկ մը հանեցին թէ Աւետարեր միադաւանութեան կը միտի։ Եւ ասոնց պէտք եղած պատասխաններ տրուեցան։ Բայց դուք լաւ գիտէք թէ ինչ է միադաւանութիւն և ինչ է կրօնական ներողամտութիւն։ Կարելի է որ պիտի ըսէք «Թերթերը այսպէս գրեցին»։ Բայց թերթերուն մէջ մեր վրայ գրուածները միշտ իբր իրողութիւն պիտի ընդունինք։ Դուք կ'ուզէ՞ք նոյն չափով չափուիլ...։

Զէ՛, յարգելի պաշտօնակից։ Պատ. Ե. Գ. Դրիգորեան միադաւան չէ։ Միադաւաններուն հանդէպ ներողամիտ գտնուողներէն է. բայց ոչ թէ միադաւան։

Գալով Պատ. Մ. Կ. Փափազեանին ռուսիցիութեան. չեմ գիտեր. Անթապէ ձեր բարեկամնե՞ր այն տեղին հոգեւոր դէն Վ.էն սովրելու Հայ. Եկեղեցիին դաւանաբանական հաստատուն բանաձեւը։ այդ բանաձեւը Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի օրէն ի վեր ամէն օր անընդհատ կը կրկնուի Հայ. Եկեղեցիին մէջ, որուն պաշտօնական անունն է «Նիկիական Հանգանակ Հաւատոյ» և որուն ժողովուրդը կ'ըսէ ՀԱՒԱՏԱՄՔ։ Իսկ գալով Աստուածաբանութեան. այդ մասին ալ առաջնութիւնը Հայ. Եկեղեցիին պէտք էր տար վերապատուելի Գրիգորեան. եթէ միջազգային աստուածաբանութեան հետ ուսումնասիրած ըլլար նաեւ մայրենի եկեղեցւոյ վարդապետներու գրութիւնները, որոնք, հիացում կ'ազդեն աշխարհի բոլոր քրիստոնեայ եկեղեցիներուն։ Ծ. Ֆ.

(*) Յարգելի յօդուածագիրը իբրեւ եէզդի հաւատարանին վկայեալ աստուածաբան պէտք չունէր կարծենք Բաթ-մարդ առաջին անգամ ըլլալով զոլշոց իր կոչումեան վրայ, համոզուեցաւ որ նեթէ սիրելիր ընդունելութիւն մը ընէր խմբագիրին, կրնար առաջքը առնել չարիքին ու ազատել իրեն ընտանեկան անունը ասանկ ազատ ու զազիր պատմութեան մը նիւթ ըլլալէ։ Զիրոյը օգուտ չունէր տակաւ, բարի բանէն անցած էր, և անհրաժեշտ էր գոնէ արդարացուցիչ պատասխան մը գտնել, ուստի խոսակցին ցաւակցութեանը փոխարինելով,

—Շնորհակալ եմ ձեր հոգածութենէն, ըսաւ, իրաւ Գրիգորիկ թեթեւ հիւանդութիւն մը ունի, բայց այն լրագրին գրածին պէտ չէ. բոլորովին ուստ ու շինծու բան է գրածը, ա՛յ ասանկ անպարկեշտ ստուն գացած է զաւակս, ա՛յ ալ կոխ տեղի ունեցած է, իրողութիւնը պարզ ձիէն իմնալու մը արդիւնքն է։

—Ա՜խ, չանչցած մարդ, բացագանչեց այցելուն խոսքը խմբագիրին հասցէին ուղղելով, ըսել է ասանկ վրան լուս պէս շատ ցաւեցայ. չկրցեր ենք քանի գործի նայիլ, երթամ տեսնամ ինչ է եղածը ըսի, իրա՛ւ ասանկ ծանր հիւանդ է միւթիւ Գրիգորիկը։

Կայծակեան շանթահար եղաւ, եթէ այս այցելուն կարդացած էր, ուրիշներ ալ կարդացած պիտի ըլլային անշուշտ և այն օրն իսկ աշխարհի պիտի հռչակուէր իրենց խոյանակութիւնը։ Բիրտ մարդը առաջին անգամ ըլլալով զղջաց իր կոչումեան վրայ, համոզուեցաւ որ նեթէ սիրելիր ընդունելութիւն մը ընէր խմբագիրին, կրնար առաջքը առնել չարիքին ու ազատել իրեն ընտանեկան անունը ասանկ ազատ ու զազիր պատմութեան մը նիւթ ըլլալէ։ Զիրոյը օգուտ չունէր տակաւ, բարի բանէն անցած էր, և անհրաժեշտ էր գոնէ արդարացուցիչ պատասխան մը գտնել, ուստի խոսակցին ցաւակցութեանը փոխարինելով,

—Շնորհակալ եմ ձեր հոգածութենէն, ըսաւ, իրաւ Գրիգորիկ թեթեւ հիւանդութիւն մը ունի, բայց այն լրագրին գրածին պէտ չէ. բոլորովին ուստ ու շինծու բան է գրածը, ա՛յ ասանկ անպարկեշտ ստուն գացած է զաւակս, ա՛յ ալ կոխ տեղի ունեցած է, իրողութիւնը պարզ ձիէն իմնալու մը արդիւնքն է։

—Ա՜խ, չանչցած մարդ, բացագանչեց այցելուն խոսքը խմբագիրին հասցէին ուղղելով, ըսել է ասանկ վրան բան մը գլխուներ է լրագիր ծախելու համար։

—Պարզապէս այդ չար նպատակով շինուած պատմութիւն մը, յարեց կայծակեան, միշտ իրողութիւնը խեղդելու փորձեր ընելով։

—Ուրեմն խերը անիծելու է ադ չտմշդածին, գոչեց այցելուն բարեկամութիւնը դրականաց յայտնելու անզուսպ եռանդով, հասկցնելու է իրեն բերնին չափը որ ասանկ ստուտ ու շինծու լուրեր հրատարակելով անոր ասոր պատիւը ոտքի տակ չառնէ։

—Աստուծմէ թող գանայ, ըսաւ կայծակեան իրմէ չսպասուած ներողամտութեամբ մը, զիս գիտցողը արդէն գիտէ, ան լրագիրին պէտք չունի կայծակեան ընտանիքը ճանչնալու, չգիտցողն ալ թող երթայ անանկ զաղափար տածէ, ինչ կ'ըլլայ եղեր, մարդս թշնամի ալ կ'ունենայ, բարեկամ ալ։

—Զէ՛, տարկեց այցելուն, ինչ կ'ըսէք Պետրոս աղա, ամէն մարդու պատիւը խաղալիքն է անոր որ ուզածը գրէ, ասանկ բան մը եթէ դուն ներես, ես չեմ կրնար ներել, մեղքը չէ Գրիգորիկին, վարդի պէս աղայ. վազը առաջ Աստուած պիտի կարգուի, ասոնց տեղ ըլլայ, մարդու կարգ անցնի, ինչո՞ւ հիմակուընէ ասանկ անունը ասրուի։

—Ոչ կարեւորութեան կուտայ լրագրին գրածներուն։ ըսաւ կայծակեան բաց սուտ մը գլխուներ է լրագիր ծախելու համար։

—Պարզապէս այդ չար նպատակով շինուած պատմութիւն մը, յարեց կայծակեան, միշտ իրողութիւնը խեղդելու փորձեր ընելով։

—Ուրեմն խերը անիծելու է ադ չտմշդածին, գոչեց այցելուն բարեկամութիւնը դրականաց յայտնելու անզուսպ եռանդով, հասկցնելու է իրեն բերնին չափը որ ասանկ ստուտ ու շինծու լուրեր հրատարակելով անոր ասոր պատիւը ոտքի տակ չառնէ։

—Աստուծմէ թող գանայ, ըսաւ կայծակեան իրմէ չսպասուած ներողամտութեամբ մը, զիս գիտցողը արդէն գիտէ, ան լրագիրին պէտք չունի կայծակեան ընտանիքը ճանչնալու, չգիտցողն ալ թող երթայ անանկ զաղափար տածէ, ինչ կ'ըլլայ եղեր, մարդս թշնամի ալ կ'ունենայ, բարեկամ ալ։

—Զէ՛, տարկեց այցելուն, ինչ կ'ըսէք Պետրոս աղա, ամէն մարդու պատիւը խաղալիքն է անոր որ ուզածը գրէ, ասանկ բան մը եթէ դուն ներես, ես չեմ կրնար ներել, մեղքը չէ Գրիգորիկին, վարդի պէս աղայ. վազը առաջ Աստուած պիտի կարգուի, ասոնց տեղ ըլլայ, մարդու կարգ անցնի, ինչո՞ւ հիմակուընէ ասանկ անունը ասրուի։

—Ոչ կարեւորութեան կուտայ լրագրին գրածներուն։ ըսաւ կայծակեան գործը անուշ տեղը կապելու և աս չտասխոս մարդէն օձիքը ազատելու համար, անանք ասանկ ստուտ ալ փնտռտեն որ քանի մը լրագիր ուրեմ ծախեն։

—Ինչ ըսել է, պարոյր ամէն մարդ պիտի կարդայ լրագիրը, ասկէ ալ գաւառները պիտի երթայ, մարդ պիտի չմնայ լսող. ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ասանկ նասած տեղերնիդ անունիդ արատաւորուի, ինչ ընելընելլ, աս խմբագիրին հասկցնելու է ձերին ի՛նչ մարդ ըլլալը։ Կամ ամէնէն կարճ ճամբան իր թերթին մէջ հերքում մը գրել տալու է. մի՛ վախնար, անանք աւրածնին չենլուն կերպը շատ աղէկ գիտեն, վազը անանկ մը կը գրէ որ աս ան առջի օրուան լուրը գրո՞ղն է կ'ըսես։

Հերքումի խնդիրը խելքին մտա եկաւ կայծակեանի, որ այցելու բարեկամը ճամբու դնելէ ետք, անմիջապէս կանչեց խօսք հասկցող մարդերէն մէկը և խմբագիրին ղրկեց օրպէս զի զայն իր քով բերէ։ Խմբագիրը կայծակեանի կոչտ վարմունքէն վերջին ծայր զգածուած, մտքի իսկ չբերաւ անոր ղրկած մարդուն խօսքերը եւ խիստ դէմքով։

—Դնա՛ չօրպաշիիդ բարեւ ըսէ, ըսաւ, մենք մարդու հետ կը տեսնուինք, անանկի վայրենիներուն հետ չենք զիջանիր բարեւ Աստուծոյ բարին ընելու։

Կայծակեանի պաշտօնեան ո՛չ բարկացաւ խմբագիրին դէմ, ո՛չ ալ իր գործը անուշ տեղը կապելու և աս չտասխոս մարդէն օձիքը ազատելու համար, անանք ասանկ ստուտեր կը փնտռտեն որ քանի մը լրագիր ուրեմ ծախեն։

—Ինչ ըսել է, պարոյր ամէն մարդ պիտի կարդայ լրագիրը, ասկէ ալ գաւառները պիտի երթայ, մարդ պիտի չմնայ լսող. ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ասանկ նասած տեղերնիդ անունիդ արատաւորուի, ինչ ընելընելլ, աս խմբագիրին հասկցնելու է ձերին ի՛նչ մարդ ըլլալը։ Կամ ամէնէն կարճ ճամբան իր թերթին մէջ հերքում մը գրել տալու է. մի՛ վախնար, անանք աւրածնին չենլուն կերպը շատ աղէկ գիտեն, վազը անանկ մը կը գրէ որ աս ան առջի օրուան լուրը գրո՞ղն է կ'ըսես։

Հերքումի խնդիրը խելքին մտա եկաւ կայծակեանի, որ այցելու բարեկամը ճամբու դնելէ ետք, անմիջապէս կանչեց խօսք հասկցող մարդերէն մէկը և խմբագիրին ղրկեց օրպէս զի զայն իր քով բերէ։ Խմբագիրը կայծակեանի կոչտ վարմունքէն վերջին ծայր զգածուած, մտքի իսկ չբերաւ անոր ղրկած մարդուն խօսքերը եւ խիստ դէմքով։

—Դնա՛ չօրպաշիիդ բարեւ ըսէ, ըսաւ, մենք մարդու հետ կը տեսնուինք, անանկի վայրենիներուն հետ չենք զիջանիր բարեւ Աստուծոյ բարին ընելու։

Կայծակեանի պաշտօնեան ո՛չ բարկացաւ խմբագիրին դէմ, ո՛չ ալ իր

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ»ի Նոյեմբեր 12ի խմբագրականեն

Հակառակ Ռուսերուն և ռուսասէրներուն այն կարծիքին թէ Բորթ Արթուրի կացութիւնը բնաւ անյուսալից չէ. անկողմնակալ դատատան մը մինչեւ հիմակուան սոյգ դէպքերուն վրայ կրթնելով՝ սա՛ համոզման հասած է թէ Բերդաքաղաքին գլխաւոր դիմադրութիւնը չախոխուած է. և մինչեւ անձնատուութեան ժամանակամիջոցը այլ եւս չաբաթներով միայն պէտք է համրել։ «Ամիսկ չատ ըսուեցաւ», պիտի ըսեն հիմա իրրեւ պատասխան, և այս պատասխանը կրնայ արդարանալ, որովհետեւ դիմադրութեան տեւողութեան վրայ մինչեւ հիմա ամէնքներէ ի վեր հրատարակուած բոլոր գուշակութիւնները փոխել ելան։ Մենք այդ սուտ գուշակներուն կարգը համարուելու չենք, որովհետեւ թէպէտեւ յաճախ եկած լուրերուն վրայ մեկնութիւններ տուած ժամանակ կը պարտաւորուինք Բորթ Արթուրի անկրկնելի իրրեւ անխուսափելի հետեւութիւն մը ցոյց տալ ճարտնական հակայ ջանքերուն, բայց յաճախ վերապահութեամբ մինչեւ որ լուրերը հաստատութիւն գտնէին։ Մեծ մասամբ կը հակասէինք ընդհանրապէս տարածուած լուրերուն և չէինք աճապարեր։ Այսպէս, կ'արդարացնէինք ամրան սկիզբը Վիշակ Լերան վրայ եղած յարձակումներուն լուրը. որովհետեւ հարկ էր նախ Ռուսերը ետ մղել Բորթ Արթուրի արտաքին ամրութիւններէն, բայց յաճախ կը հակասէինք և ամբակոծումին սկզբնաւորութեան վրայ կանխահաս տեղեկութիւնները, և բերդերու առումին վրայ փոխկոտ լուրերը ճիշդ իրենց ընշանակութեան կը վերածէինք և կը հեռեւցնէինք թէ ճարտնցիներուն հաւատոյն արձանագրուած յաղողութիւնները տակաւին կեղակարծ էին։ Նոյնիսկ այսօր տակաւին չենք ընդունիր որ ճարտնցիք այդ յաղողութեան ժամանած ըլլան, բայց սա՛ համոզման եկած ենք թէ Բորթ Արթուր իր դիմադրութեան նշանակալից մէկ ճգնաժամին հասած է։ Զանազան աղբիւրներէ եկած լուրեր միաձայնութեամբ կը պնդեն թէ Արեւելեան ճակատին վրայ երկու գլխաւոր բերդերը, Երլուսնկան և Ռիքվանչան, իրենց թնդանօթներուն կրակը լռեցուցած են։ Հոգ չէ թէ ասոր պատճառը ռազմամթերքին պակասութիւնն է թէ ճարտնական պաշարման թնդանօթներուն քանդիչ ազդեցութիւնը, կամ երկու պարագաներն ալ միեւնոյն ատեն պատճառ են ռուսական թնդանօթներուն լռելուն, իրողութիւնը իրողութիւն ըլլալէ չէ դադրիր։ Բերդ մը, որուն թնդանօթներուն կրակը կը լռէ, կորսնցուցած կ'ըլլայ իր պաշտպանութեան միակ միջոցը պաշարող թշնամիին հրետանիին դէմ։ Պաշարող բանակին յարձակումներուն դէմ հակայարձակումի ոյժը ու մերձակայ բերդերուն պաշտպանութիւնն համար գործունէութիւնը կը դադրի, և հետեւակային յուսահատական պաշտպանութեան մը վրայ միայն կը հիմնուի այլ եւս ամէն ակնկալութեան,

բաթիրոնին նկատմամբ անոր արտասանած նաղաստական բառերուն համար բողոքեց, իր հաւատքն ալ այն էր կայծակեանի մասին, մինակ թախանձագին խնդրեց խմբագիրէն որ անոր կոչտութեանը կարեւորութիւն չտալով հետը միասին երթայ հաճի։

—Դնա՛ ան հերիֆին ըսէ, գոչեց խմբագիրը. մի միայն քեզի ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալու համար կը թոյլատրեմ որ խմբագրատուն գայ ու եթէ ըսելիք մը ունի ըսէ, եթէ քու այս բարեկամութիւնդ չըլլար, դունէն դուրս նետել կուտայի զայն որ երթար հանկնար իր մէկ քանի ոսկիներուն վրայ հպարտանալը։

Պաշտօնեան գլխիկոր վճառատուն դարձաւ, ինչ ուղղութեան հետեւէր, եթէ խմբագիրին ըսածները կրկնէր, սոսկալի փոթորիկ պիտի ծագէր վաճառատան մէջ, եւ սակայն ճշմարտութիւնը չխոստովանելն ալ անտեղի նկատելով այս պարագային,

—Կրակ ու բոց կը ժայթքէ կոր խմբագիրը, ըսաւ, և հոս չգալէ զատ ձեզի հետ տեսնուիլ իսկ չուզեր կոր։

—Շատ աղէկ, պատասխանեց կայծակեան խիստ նշանակալից մեղմութեամբ մը, որ երբեք տեսնուած չէր իր վրայ։

Անոր այս ընկճումը զարմանք առաջեց ամբողջ վաճառատան պաշտօնեաներուն։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 211

ՀԱՅԿ

Ոսկիներուն Ճամբուն Վրայ

ՎԷՊ

ՅԵՂԱՆԱՆԸՆԹԱՆԵԱՆ ԼԵՍԼԻՆԳԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.

Լրագրական հրատարակութիւնը առաջին անգամ անչափ իսկ տպաւորութիւն չբրաւ Կայծակեանի վրայ, որ պահ մը մեծամտութիւն ծախսել ուզելով փարեւորութիւն չտալու ձեւեր առնել փորձեց. սակայն մէկ քանի վայրկեան անցնելէ ետք, երբ անոր հետեւանքը երեւակայութեանը առջեւ պատկերացաւ, սկսաւ բունկել։ հրգնուած անասուի մը երեւոյթով։ Այս լրագիրը անչուշտ մէկ օրինակ մը չէր տպուած, հազարաւոր օրինակներով ցրուուած էր ամէն կողմ, ուր բարեկամներ ու հասկակարդներ կարդալով հեգնկուսալի խայտառակ վիճակը, պիտի ծաղրէին զիրենք ու նախատինքի առարկայ

դարձնէին։ Այս պարագան քանի՛ յիշէր, ջիղերը թունդ կ'ելլային և կատաղութենէն ինքզինքը կ'զատէր վաճառատան մէջ։

Պաշտօնեաներէն ամէնէն հասաքրքիրը անմիջապէս դուրս խոյացած ուլրագիր մը գտած էր, հասկնալու համար թէ ինչ չահեկանութիւն ունէր այն օրուան թիւը զոր յանկապէս իրենց բարրօնին ուշադրութեան ներկայացուցած էին։ Հոն երկար փնտրտուքներէ ետք Կալկուտի դէպքը գտնելով՝ դարձ ամբողջ պաշտօնեաներուն կարդացուցած էր և հիմա վաճառատան ծառայողներուն ամէնքն ալ գիտէին Կայծակեանի կատաղութեան չարժառիթը, որոմն վրայ վերջին ծայր կ'ուրախանային ու նոյն իսկ վարձատրութիւն մը ընել կը խոստանային խմբագիրին, այս երկու անարժէք մարդոց դիմակը վար առած և Կայծակեանները իրենց իսկական դէմքով հանրութեան ներկայացուցած ըլլալուն համար։

Հարիւ ժամ մը անցած էր երբ Կայծակեանի հետ առեւտրական սերտ յարաբերութեան մէջ գտնուող շատախոս, անխելք ու իրեն չնման գործերուն խառնուող բարեկամ մը մահագ կերպով ներս մտնելով.

— Անցած ըլլայ Պետրո՛ս աղա, ըսաւ, ա՛ս ինչ գրեր է լրագիրը միւսիւ Գրիգորիկ համար, շիտակը կարդաս

լուս պէս շատ ցաւեցայ. չկրցեր ենք քանի գործի նայիլ, երթամ տեսնամ ինչ է եղածը ըսի, իրա՛ւ ասանկ ծանր հիւանդ է միւթիւ Գրիգորիկը։

Կայծակեան շանթահար եղաւ, եթէ այս այցելուն կարդացած էր, ուրիշներ ալ կարդացած պիտի ըլլային անշուշտ և այն օրն իսկ աշխարհի պիտի հռչակուէր իրենց խայտառակութիւնը։ Բիրտ մարդը առաջին անգամ ըլլալով զղջաց իր կոչումեան վրայ, համոզուեցաւ որ նեթէ սիրելիր ընդունելութիւն մը ընէր խմբագիրին, կրնար առաջքը առնել չարիքին ու ազատել իրեն ընտանեկան անունը ասանկ ազատ ու զազիր պատմութեան մը նիւթ ըլլալէ։ Զիրոյը օգուտ չունէր տակաւ, բարի բանէն անցած էր, և անհրաժեշտ էր գոնէ արդարացուցիչ պատասխան մը գտնել, ուստի խոսակցին ցաւակցութեանը փոխարինելով,

—Շնորհակալ եմ ձեր հոգածութենէն, ըսաւ, իրաւ Գրիգորիկ թեթեւ հիւանդութիւն մը ունի, բայց այն լրագրին գրածին պէտ չէ. բոլորովին ուստ ու շինծու բան է գրածը, ա՛յ ասանկ անպարկեշտ ստուն գացած է զաւակս, ա՛յ ալ կոխ տեղի ունեցած է, իրողութիւնը պարզ ձիէն իմնալու մը արդիւնքն է։

—Ա՜խ, չանչցած մարդ, բացագանչեց այցելուն խոսքը խմբագիրին հասցէին ուղղելով, ըսել է ասանկ վրան

բան մը գլխուներ է լրագիր ծախելու համար։

—Պարզապէս այդ չար նպատակով շինուած պատմութիւն մը, յարեց կայծակեան, միշտ իրողութիւնը խեղդելու փորձեր ընելով։

—Ուրեմն խերը անիծելու է ադ չտմշդածին, գոչեց այցելուն բարեկամութիւնը դրականաց յայտնելու անզուսպ եռանդով, հասկցնելու է իրեն բերնին չափը որ ասանկ ստուտ ու շինծու լուրեր հրատարակելով անոր ասոր պատիւը ոտքի տակ չառնէ։

—Աստուծմէ թող գանայ, ըսաւ կայծակեան իրմէ չսպասուած ներողամտութեամբ մը, զիս գիտցողը արդէն գիտէ, ան լրագրին պէտք չունի կայծակեան ընտանիքը ճանչնալու, չգիտցողն ալ թող երթայ անանկ զաղափար տածէ, ինչ կ'ըլլայ եղեր, մարդս թշնամի ալ կ'ունենայ, բարեկամ ալ։

—Զէ՛, տարկեց այցելուն, ինչ կ'ըսէք Պետրոս աղա, ամէն մարդու պատիւը խաղալիքն է անոր որ ուզածը գրէ, ասանկ բան մը եթէ դուն ներես, ես չեմ կրնար ներել, մեղքը չէ Գրիգորիկին, վարդի պէս աղայ. վազը առաջ Աստուած պիտի կարգուի, ասոնց տեղ ըլլայ, մարդու կարգ անցնի, ինչո՞ւ հիմակուընէ ասանկ անունը ասրուի։

—Ոչ կարեւորութեան կուտայ լրագրին գրածներուն։ ըսաւ կայծակեան

բաթիրոնին նկատմամբ անոր արտասանած նաղաստական բառերուն համար բողոքեց, իր հաւատքն ալ այն էր կայծակեանի մասին, մինակ թախանձագին խնդրեց խմբագիրէն որ անոր կոչտութեանը կարեւորութիւն չտալով հետը միասին երթայ հաճի։

—Դնա՛ ան հերիֆին ըսէ, գոչեց խմբագիրը. մի միայն քեզի ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալու համար կը թոյլատրեմ որ խմբագրատուն գայ ու եթէ ըսելիք մը ունի ըսէ, եթէ քու այս բարեկամութիւնդ չըլլար, դունէն դուրս նետել կուտայի զայն որ երթար հանկնար իր մէկ քանի ոսկիներուն վրայ հպարտանալը։

Պաշտօնեան գլխիկոր վաճառատուն դարձաւ, ինչ ուղղութեան հետեւէր, եթէ խմբագիրին ըսածները կրկնէր, սոսկալի փոթորիկ պիտի ծագէր վաճառատան մէջ, եւ սակայն ճշմարտութիւնը չխոստովանելն ալ անտեղի նկատելով այս պարագային,

—Կրակ ու բոց կը ժայթքէ կոր խմբագիրը, ըսաւ, և հոս չգալէ զատ ձեզի հետ տեսնուիլ իսկ չուզեր կոր։

—Շատ աղէկ, պատասխանեց կայծակեան խիստ նշանակալից մեղմութեամբ մը, որ երբեք տեսնուած չէր իր վրայ։

Անոր այս ընկճումը զարմանք առաջեց ամբողջ վաճառատան պաշտօնեաներուն։

(Շարունակելի)

բայց երբ այդ հետեւակները իրենց թնդանօթներուն գործակցութիւնը կորսնցնեն յարձակումները նշանակութիւն չեն ունենար։ ուանց թնդանօթի ամրութիւն մը՝ նոյն իսկ եթէ ռազմագիտորէն ամուր կերպով ալ պաշտպանուած ըլլայ, անարժէք հանդամանք մը կ'առնէ։ Ծարձակող Ճաքոնցիք այլ ևս պարտաւորուած չեն ա՛նքան փութացնելու իրենց յարձակումները, ոլովհետեւ իրենց թնդանօթները երթալով պիտի քանա մեծ պատուաւոր քներ լսուող ռուսական բերդերուն պարիսպներուն վրայ, և այն ատեն յարձակումները աւելի կը կը դիւրանան։ Կը մնայ ականներուն վախը, որ կրնայ դեռ մեծամեծ կոծ լուսաներ պատճառել Ճաքոնցիներուն։ Բայց այս վախն ալ կամ վանդն ալ կարելի եղածին չափ զգուշացնելու համար, Ճաքոնցիք կը նային որ ամրութեանց գծերն նուազ վտանգաւոր ենթադրուած գայրերէն յառաջանան, ինչ որ անկարելի պիտի ըլլար եթէ կարենար գործել ռուս գլխաւոր բերդերուն հրետանին։ Անգամ մը որ պաշարողները հասատուն կռուան մը գտնեն բերդերուն դիմին մէջ, միւսներն ալ իրարու ետեւէ կ'ելնեն։ Թէև Էրլունկչան և Ռիքվանչան տակաւին առնուած չեն, Բորթ Արթուրի պաշարութեան համար այլ ևս գործն մասնակցութիւն մը չեն կրնար ունենալ և կրաւորական պաշտպանութիւն մը կրնան ընել, մինչեւ որ Ճաքոնցիք կողմնակի յարձակումներով կամ եռանէն յարձակելով ձգեն կործանեն զանոնք։

Վիչապ լերան վրայ ամրութիւններուն հեռադեռէ տիրանալով Ճաքոնցիք այնպիսի դիրքերու հասան, ուրկէց կրցան նաև ռմբակոծել ետեւէն Ոսկի Բլուրին ամրութիւնները։ Ասոնք Ծովային Ճակատին արեւմտեան մասը կը կազմեն, որոնք հիմա տակաւին բուսական հեռուն կրնան պահել Ճաքոնական նաւատորմիղը, և այս պատճառաւ ծովային պաշարումը դժուարացնել։ Այդ ամրութիւնները բուն ճակատէն անառիկ են, բայց եռանէն պաշարման ծանր թնդանօթներու կրակին դէմ չեն կրնար տոպալ, և ընդհանուպ պիտի ըլլան։ Ոսկի Բլուրին ամրութիւններուն գրաւումը անհրաժեշտ էր Վագրի Ոչնչի բերդերը գրաւելու համար, որովհետեւ այդ վերջինները կարելի է կողմնակի զարնել Ոսկի Բլուրին կողմէ։ Էրլունկչան բերդին բլուրները Ճաքոնցիներուն կրնայ պարգեւել թնդանօթի գեղեցիկ ու յարմար գնեռուելիներ։ Ասոնք մինչեւ հիմա ճակատին կողմէ միայն կը ռմբակոծուէին Բալիչվանկի բլուրներէն։ Այն կողմերը դրուած ականի մը անժամանակ պայթումը ճամբայ բացաւ Ճաքոնցիներուն և անոնց յարձակման նպաստաւոր կէտ մը եղաւ, թէեւ այդ ուշաս կարեւոր բերդախումբին հրետանիին կրակը լռութեան դատապարտուած չէ։ Բայց Էրլունկչանի դիրքերէն կողմնակի թնդանօթաձգութիւն մը կրնայ փոփոխութիւն մը մտցնել Ոսկի Բլուրին ամրութիւնները։ Ոսկի Բլուրին ամրութիւններուն գրաւումը անհրաժեշտ էր Վագրի Ոչնչի բերդերը գրաւելու համար, որովհետեւ այդ վերջինները կարելի է կողմնակի զարնել Ոսկի Բլուրին կողմէ։ Էրլունկչան բերդին բլուրները Ճաքոնցիներուն կրնայ պարգեւել թնդանօթի գեղեցիկ ու յարմար գնեռուելիներ։ Ասոնք մինչեւ հիմա ճակատին կողմէ միայն կը ռմբակոծուէին Բալիչվանկի բլուրներէն։ Այն կողմերը դրուած ականի մը անժամանակ պայթումը ճամբայ բացաւ Ճաքոնցիներուն և անոնց յարձակման նպաստաւոր կէտ մը եղաւ, թէեւ այդ ուշաս կարեւոր բերդախումբին հրետանիին կրակը լռութեան դատապարտուած չէ։ Բայց Էրլունկչանի դիրքերէն կողմնակի թնդանօթաձգութիւն մը կրնայ փոփոխութիւն մը մտցնել Ոսկի Բլուրին ամրութիւններուն։ Ոսկի Բլուրին ամրութիւնները Ճաքոնցիներուն Էրլունկչան և Ռիքվանչան տակաւին առնուած չեն, Բորթ Արթուրի պաշարութեան համար այլ ևս գործն մասնակցութիւն մը չեն կրնար ունենալ և կրաւորական պաշտպանութիւն մը կրնան ընել, մինչեւ որ Ճաքոնցիք կողմնակի յարձակումներով կամ եռանէն յարձակելով ձգեն կործանեն զանոնք։

Վիչապ լերան վրայ ամրութիւններուն հեռադեռէ տիրանալով Ճաքոնցիք այնպիսի դիրքերու հասան, ուրկէց կրցան նաև ռմբակոծել ետեւէն Ոսկի Բլուրին ամրութիւնները։ Ասոնք Ծովային Ճակատին արեւմտեան մասը կը կազմեն, որոնք հիմա տակաւին բուսական հեռուն կրնան պահել Ճաքոնական նաւատորմիղը, և այս պատճառաւ ծովային պաշարումը դժուարացնել։ Այդ ամրութիւնները բուն ճակատէն անառիկ են, բայց եռանէն պաշարման ծանր թնդանօթներու կրակին դէմ չեն կրնար տոպալ, և ընդհանուպ պիտի ըլլան

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ՀԱՐԱՐԱՆԻՆ բացման հանդէսը կատարուեցաւ կիրակի օր նախագահութեամբ Դալաթիոյ առաջնորդ Տ. Մեսրոպ Ա. քհն. Տէր-Մեսրոպեանի և մասնակցութեամբ Բերայի քահանայից դասուն։ Հաշտանգիտակ մը ետք, նախագահ Տէր Հայրը բանախօսութիւնով մը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց համար, թուելով Ն. Կայս. Վեհափառութեան Ուսման և Կրթութեան զարգացման համար ընծայած թանկագին չնորհները։ Ներկաները յետոյ իրենց չնորհաւորութիւնները յայտնեցին Հիմնադիր-Տնօրէն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեանի։

ՊՍԳՈՂ ՀՈՒՍԻ Աստուածաշնչի ընկերութեան պաշտօնեաներէն Գրիգոր էֆ. Շահպազի դեռատի զաւակները՝ Պ. Պ. Վահէ, Սրամ և Վահրամ, միաձակայ Ամանորին առթիւ այժմէն լեցնելով Հիւանդանոցի փոքրիկ երը, իրենց տարեկան նուէրը՝ 20 ղրուշ։ յանձնած են մեզ փոխան պտուղի։ Այս գումարը յանձնեցինք Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան։

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ Խնամակալութիւնը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ յուղարկաւորութեան մը առթիւ որքանցին նուիրած են՝ Տիկին Էֆթիկ Պասմաճեան 2 ոսկի, Գրիգոր էֆ. Դարակէօզեան 2 ոսկի, Եդուարդ էֆ. Դարակէօզեան 1 ոսկի, Սրչակ էֆ. Դարակէօզեան 1 ոսկի։

Ռուսճուքէն մեզ կը տեղեկացնեն թէ, Արամ էֆ. Յովհաննէսեան աղեաց թիֆոյի մը հետեւանօք աւանդեր է իր հոգին երիտասարդ հասակի մէջ։ Հանգուցեալը թերթիս աշխատակցած է ՏՆՏԵՍ ատորագրութեան ներքեւ և իր խոհուն յօդուածները միշտ գնահատուած են։ Մայրաքաղաքիս պատուաւոր վաճառականներէն Գէորգ էֆ. Յովհաննէսեանի որդին էր։ Խմբագրութիւնս այս առթիւ իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալին վշտակիր ծնողաց։

Արիկեան ընտանիքը իր խորին չընորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն անոց որոնք ներկայ գտնուելով ՕՐ. ԱՂԱՒՆԻՆ ԱՐԻԿԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Օր. Աղաւնի Արիկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։ Տիարք Թոդաթեան Եղբարք 108 ղրուշ, Արշակ Գէորգեան 108 ղրուշ, Միհրան Նազրեան 108 ղրուշ, Յակոբ Սաաթճեան 95 ղրուշ, Արմենակ Փափազեան 60 ղրուշ, Վարդան Փիրէեան 54 ղրուշ։

* * *

Յուղարկաւորութեան մը առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։ Տիարք Յակոբ Յակոբեան, Տոքթ. Գրիգոր Յակոբոֆ և Յարութիւն Յակոբոֆ 540, Տէր և Տիկին Ե. Ճիզմէճեան 240 ղրուշ, Յակոբ Ե. Խնճէեան 108 ղրուշ, Մկրտիչ Խնճէեան 108 ղրուշ։

Կարդալ Դ. Երես «Ինքն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդ.

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

14 Նոյեմբեր 1904

Ֆրանս. 3% Français)	98 45
Բէժի (Tab. Turcs)	366 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	87 45
Երկաթուղի (Lots Turcs)	127 50
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	593 —
Թրանսվալ (Transvaln)	101 —

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎԱՖԻՔԱԹ

Պէրաթ սանճաղը նուիրուս մէմուրը բիթի. Մատրա պէյէ բիւթպէի Սալիսէ թէվֆիր պույրուլմուշ սրը։

ՆԸՇԱՆ

Ալթընճը օրտուի Հիւմայուն նիզամիյէ 24ինճի լիվա գօմանտանը միրիլիվա սաատ. Մէնմէտ Ֆաթգ բաշայա իքինճի բիւթպէտէն Մէճիտնընշանը զիշանը ի՛սան պույրուլմուշ սրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ. — Կայս. Իրատէի մը տրամագրութեան համաձայն, Պետութեան ելեւմուտքին կանոնաւորութեան և Ելմտական Բարձր Ծանձնաժողովին աշխատութեան պիտի օժանդակեն նաեւ նախարարները։ Այս առթիւ Մեծ-Եպարքոսութիւնը ծանոյց նախարարութեանց և պաշտօնարաններու, իրենց ելմտական գործառնութիւնները մանրամասնութեամբ ներկայացնել Բարձր Ծանձնաժողովին։

—Կայս. Իրատէ մը Ծանձնաժողովին որոշման վրայ, դատաստանի են թարկեց Սիւրիոյ նախորդ Տէֆթէրտար Թէվֆիք էֆ.ն որ անցեալները պաշտօնանկ եղած էր և 211,000 ղրուշ ուրիշ նպաստի ծախսած էր պետական հասոյթներէն։

—Որոշուեցաւ արձակուած զինուորներու ամսաթոշակները պահանջները հաշուակցութիւ անոնց ընտանիքներուն տուրքի պարտքերուն հետ։

ՍԹՈՐՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան զօր. Եէրիֆ փաշա բարձրացաւ Պերլինի Ֆէրիգի ատիճանին։

ՕՍՄ. ՆՈՒԱՏՈՐՄԸ. - Գրած էինք թէ 50 սպաներ պիտի ղրկուին Մեծ Պետութեանց նաւատորմիրուն մէջ իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։ Ատոնք պիտի ընտրուին Ծովային Բարձր. Վարժարանին անցեալ տարուան շրջանաւարտներէն։ Իսկ այս տարուան շրջանաւարտներէն մէկ մասը Հէյպէ-Ճիւմա մարտանաւով գործնական փորձերու պտոյտ մը պիտի կատարէ Միջերկրականի, Կարմիր ծովի և Հնդկաց Ովկիանոսի մէջ, մինչեւ Պոմպէյ։

—Բանի մը անգլիական նաւարաններ առաջարկեցին նոր դրութեամբ թորփիլանաւեր շինել։

ՄՈՒՏԱՆԻՍ-ՊՐՈՒՍԱ երկաթուղին մինչեւ Զիթլի երկարելով Ուշաքի դիծին միացնելու մասին ծրագիրը յանձնուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին։ Այս գիծը երբ շինուի խիստ օգտակար պիտի ըլլայ շրջակայքին վաճառականութեան։ Այս առթիւ նկատի առնուեցաւ նաեւ Պրուսայի կուսակալութեան մէջ երկաթուղիի գիծ մը հաստատելու համար Մ. Նաքէլմաքէրսի տրուած արտօնութիւնը։ Հրաման տրուեցաւ նոր գիծին շինութեան գործողութիւնները չուտով աւարտելու։

ՀԵԼԼԷՆ ՆՈՒԱԲԱՏԻՆԸ ԵԳԻՊՏՈՍ. — Հելլենական Խաչ, Բարաք, Սքեճի մարտանաւերէն կազմուած նաւաբատինը անցած շաբաթ առտու Աղէքսանդրիա ժամանեց և երկու մարտանաւերը թնդանօթի 21 հարուածներ արձակեցին։ կէս օրին Սալէհի բերդը թնդանօթարձակութեամբ պատասխանեց այս ողջոյնին։ Բազմաթիւ նաւեր դիմաւորեցին նաւաբատինը։ Հելլէն հիւպատոս Մ. Սքօթիտիս ծովակալը-ը բանաւորը գնաց բարի գալուստ մաղթելու հրամատար Քունտուրիոթիսի։ Հետեւեալ օրը կրօնական արարողութիւն մը կատարուեցաւ Էվանկէլիսմոս եկեղեցիին մէջ, ուր ներկայ էին հրամատարը սպաներով և 200 նաւաստիներով և հելլէն գաղութին անդամները։ Յոյն Օրթոտոքս Պատրիարք Տ. Թոթիոս որ ներկայ էր քարոզ մը խօսեցաւ։ Եկեղեցիէն ետք Պատրիարքարանի մէջ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Հելլէն հիւպատոսին հետ հրամատարը այցելեց Աղէքսանդրիոյ կառավարիչին և զինուորական հրամատարին։

ԲՐԻՆԶԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Զեռնհաս պաշտօնարանը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ Թուրքիոյ բրինձներուն տեսակը աղնուացնելու, սպառումը ապահովելու, մշակութիւնը գիտական և առողջապահիկ պայմաններով զարգացնելու և քաղաքներէ հեռու բրինձի արտեր հաստատելու համար։

ՊԱՏՐԱՍ ԴԵՂԵՐԸ. — Եւրոպական պատրաստ դեղերու մասին պատրաստուած կանոնագիր մը կը քննէ այժմ Պետական Խորհուրդը։ Այս կանոնագրին դլխաւոր տրամադրութիւններն են հետեւեալները. — Ներածուած պատրաստ դեղերուն պէտք է ընկերանան դեղին բաղադրութեան բացատրութիւնը. որ վաճառուած պէտք է ըլլայ անվնաս Օսմ. հիւպատոսարանէն. Բաղադրութեան տարազին հետ, դեղին նմոյշ մը պիտի ղրկուի Կայս. Բժշկ. Վարժարանը. ուր պիտի տարրալուծուի։ Սրդիւնքը պիտի տեղեկագրուի Բաղաք. Բժշկ. Խորհուրդին, որ փորձելով կա՛մ պիտի մերժէ կամ ընդունի։ Այս ձեւակերպութիւնները և ամիսէն պիտի տարարեն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Պուլկար նոր փոխառութեան համար քանակցութիւնները չեն աւարտած։ Պուլկար ծախսոտի Վարչութեան մէջ ֆրանսական պանքային ներկայացուցիչը Մ. Պուսքէ Սօֆիայէ մեկնեցաւ, 100 միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութեան մասին իշխանապետութեան վերջին առաջարկները տանելու։ Այս լուրը հաստատուած կ'երեւի, որովհետեւ Սոֆիայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ելմտական նախարարութիւնը փոխառութեան մը օրինագիծը պիտի հրապարակէ։ Ֆրանսական սէնտիքային առաջարկները ընդունուած ըլլալու են։ Փոխառութիւնը հրապարակ պիտի հանուի 100ին 81½ով, այսինքն նախարար Տանէֆի փոխառութենէն աւելի նպաստաւոր։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպան Գ. տը Բալիէի ռուս կառավարութեան կողմէ տրուած պատասխանն է Ալեքսանդր Նէվսքիի մեծ խաչը, ոչ թէ Ս. Անտրէի մեծ խաչը, ինչպէս սխալմամբ ծանուցած էին հեռագիրները։

ՄԱՆԻԱՍԻ ԼԻՃԸ. — Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը մօտերս յանձնաժողով մը պիտի ղրկէ Պրուսայի նահանգը որպէս զի միջոցներ խորհի Մանիասի լիճին շրջակայ ճահճախուտները չորցնելու, հոն թափող գետերը խորունկցնելու և նաւարկելի ընելու, և լիճին մէջ ձրկնորսութիւնը կանոնաւորելու համար, քանի որ ձուկերը տակաւ կը նուազին հոն։

ԴՐՈՇՄԻ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ. — Նոր Օրէնքին մէջ գրուած է որ կաւավարական պաշտօնարաններու և Սամ. Պանքային միջեւ ելմտական գործառնութեանց վերաբերեալ թուղթերը դրոշմատուրքէ զերծ են։ Տէֆթէրխանէի վարչութիւնը հարցուց թէ պէ՞տք է դրոշմատուրք գանձել պետական կալուածներուն համար անհատներու կողմէ առանց վարձքի առնուած փոխանակագիրներուն համար, և եթէ այո, ո՞վ պիտի վճարէ դրոշմատուրքը։ Այս խնդիրը յանձնուեցաւ Պետական Խորհուրդին մէջ կազմուած մասնաւոր յանձնաժողովին։

— Մաքսային վարչութիւնն ալ հարցուց թէ մաքսատան թէզքէրէներուն, վկայագիրներուն և մանիֆէսթներուն վրայ իբր տեղեկագրութիւն մակագրութեանց ամէն մէկին վրայ զատ զատ դրոշմաթուղթ պէտք է փակցնել թէ ոչ։

ԳԻՂԱՑԻ Այվանքդ գաւառակին մէջ մարդասպանները աւարտեցաւ։

ՍԻՍԻՆ ԳԻՆԸ. - Իզմիրի Իտարէի ժողովը նկատելով որ այս օրերս նահանգէն մեծաքանակ ոչխար, եղ և գոմէշ կ'արտածուի Եգիպտոս, որոշեց միսին սղման առաջքը առնելու համար, արգիլել արտածումը։ Բայց որպէս զի վաճառականները յանձնարարութիւնները առաքեն, մինչեւ Նոյ. 5 պայմանաժամ տրուեցաւ։

ՏՈՒՆԵՐԸ. - Գաւառներու մէջ տուները անկանոն կերպով կը շինուին, առանց առողջապահիկ պայմաններու։ Ջեռնհաս պաշտօնարանը այս առթիւ հրահանգ ղրկեց որ ամէն եղբ նոր տուներու շինութիւնը մանաւոր կանոնի մը համեմատ ըլլայ, կարգ մը տեղերու մէջ տանիքներուն ցեղով ծածկուելու դրութիւնը կամաց կամաց արգիլուի. կղմինտրի գործածութիւնը ընդհանրացուի և ախուռները և այլն բնակարաններէն հեռու շինուին։

ՁԻԹԱՍՏԱՆՆԵՐ.—Երկրագործական քննիչ Վահան էֆ. Սուրէնեան վերջերս Մուտանիոյ և Կէմլիկի ձիթաստանները այցելելով հաստատեց թէ որդերը կ'աւերեն ձիթենիները։ Այս առթիւ թէ՛ ժողովրդեան և թէ պետական գանձին շահերը չվնասելու համար, Վահան էֆ.ի առաջարկած գիտական միջոցները պիտի գործադրուին և 5 տարի տուրքէ զերծ պիտի մնան նոյն ձիթաստանները։

ՊԱՐԱԿԱՍՏԱՆԻ ԳՕՂԵՐԱՆ. — Բ. Դուռը գրեց Էրզրումի կուսակալութեան թէ Պարակաստանի քոլէրան Թուրքիա չմտցնելու համար առողջապահիկ միջոցներ ձեռք առնուին և Խոյէ, Սալմաստ և շրջակայքէն եկող ճամբորդներուն մուտքը արգիլուի։

ՇԻՐԲԼԷԹԻ վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ շոգենաւերու ժամանակացոյցին մէջ թիւ 1, 3 և 5 երթեւեկները Նոյ. 1էն սկսեալ չպիտի դադրին, ինչպէս ծանուցուած էր։

ՃԻՇԱԿՊԻՈՐ, ՇԻԲ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ հագուստներու պէտք ունեցողներուն ջերմապէս կը յանձնարարենք Մանմուտ փաշա, Հավուզլու Խան հաստատուած ՅԱԿՈԲ ԹԱՀԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ դերձակատունը. որ իրեն դիմող բոլոր յանձնորդները հաւասարապէս գոհացուցած է, թէ՛ գնի ժամանութեան և թէ ապրանքի դեղեցկութեան տեսակէտով։ Անդամ մը այցելել բաւական է գաղափար մը առնելու համար դերձակատան ակզբունքին և գործունէութեան վրայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՐԴԵՀ. —Առաքազարէն եկած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ քաղաքին Քուբա Մահալլէսի թաղը, Միասաք էֆ. Շահինեանի խոզակի ապրանաց մթերանոցէն հրդեհ ծագած և նոյն շէնքը ամբողջովին այրած է։ Պալքան ընկերութիւնը 12,000 ֆր.ի վնաս մը ունի այս հրդեհէն։

—Ուրբաթ առտու, Իզմիրի մէջ հրդեհ ծագելով երկու տուներ այրեցան և երկուք ալ վնասուեցան։

ԽԱՂԱՄՈՂՈՒԹԵԱՆ ՍՐԴԻՒՆՔ. — Թաղապետական Ցրդ. շրջանակին արկղակալ Պէհա պէյ 3000 ղրուշ իւրացնելով երկու շաբաթէ ի վեր անյայտ եղած էր։ Թերթերը կ'իմանան թէ, Պէհա պէյ. իր բնական գիւղին Քանլըճայի սրճարաններուն մէջ ինքզինքը խաղամոլութեան տալով, թէ՛ իր դրամները վրայ տուած և թէ զեղծումի դիմած է։ Քաղաքապետութեան մասնաւոր մէկ պաշտօնեան պիտի քննէ յիշեալին հաշիւները, գողութեան բուն քանակը երեւան հանելու համար։

ՄՈՎԻ ԱՐԿԱՆ. — Մախասուէի Էսեբը Շեվքեթ չոգենաւը առէջի առտու Դարգիլէզ դարձին ընդհարեցաւ մավուանայի մը։ Շոգենաւին կիներու մասը վնասուեցաւ և տղու մը աջ ձեռքը վիրաւորուեցաւ։

ԱՌԵՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ. —Իզմիրի թերթերը կը գրեն թէ Թիմուրճիի կիսմէ գիւղէն Սատրգ իր վեց ընկերներով փախցուցած էր տեղացիներէն Նուրուլլահի կինը։ Այս չարագործներուն ետեւէն զինուորներ ղրկուած ըլլալով ընդհարում մը տեղի ունեցաւ, որուն մէջ ոստանները տասնապետ մը և զինուոր մը։ Նոր զօրքեր բուռն կերպով կը հալածեն առեւանգիչները։

ԽՂՃԱՄԻՏ ԳՕՂԵՐԸ. — Սալմաստոյի կողմը անցած առտու զուարթ գողութիւն մը պատահեցաւ։ Թաղեցիներէն Խատիչէ հանըմ, առտուան դէմ երբ «Մուհուր»ի ձայը կ'ընէր, մէկէն ի մէկ սենեակէն ներս մտան երկու գողեր, որոնք ըսին.— «Մայրիկ, մեր ը, քեզի վնաս չունինք, ձայնդ հանես նէ կը մեռցընե՛նք հա՛...» մինչ կինը ապշած կը դիտէր, իրենք միւս կողմէն սնտուկները կը խուզտակէին և Ը գրպանէին 1000 ղրշ.ի չափ դրամ. Բայց գողերը խլճամիտ մարդիկ էին. դրամները համրելէ ետք մէճիտ մը նետեցին Խատիչէ հանըմին, վհատնձօրէն գոչելով. «Առ սա ալ խարճլիս լրէ»։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1904 1 Նոյեմ. Բշ.)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օրան	36	փարա
» երկրորդ »	34½-35	»
Մախլութ »	32-33	»
Զավտարլը »	29-31	»
Սէրթ էքսթրա, օրան	35 –36	փր.
» միջին տեսակ	31-33	»

Այսօր ժամանեց 63 վագոն ցորեն Անատոլ։

Այսօր ժամանեց 1 վագոն Բումէլի առաջին 35 36, Բ. 33 –34 բարա օրան։

Ս. Լ. Ի Ր

Ալիւր Օանոս ժամանեց 3500 պարկ։
Տեղական քրմա Ա. պարկը 72 ղ.
» » Բ. » 68-70 »

ՀՐԴԵՀ

Երէկ գիշեր, ժամը 2½ին հրդեհ ծագեցաւ Ալթը-Մէրմէր, Քեաթիպ Մասլահէտտին թաղը, Քիւլէնի փողոցին մէջ, Ֆեռնանտու Հաճի Ալիին փայտաշէն տունէն, և այդ տունը միայն այրեցաւ չրջականերէն հասած օգնութեանց չնորհիւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ՋՕՐ. ՔՈՒՐՕՔԻԻ ՄԱՀԸ

ԲԱՐԻԶ 14 Նոյ.— Բեթերսպուրկի հեռագիրները կը հաստատեն ճապոնական առաջին զօրաքանակին հրամատար Զօր. Քուրոքիի մահը։

—Երկու ճապոնական թնդանօթաձիգներ ընկղմեցան Բորթ Արթուրի առջեւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Զիթուէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճապոնցիք Իշանի բերդը գրաւեցին՝ Բորթ Արթուրի Շաբաթ օրուան յարձակման մէջ։

ԲԱՐԻԶ. — Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն թէ Բորթ Արթուրի յուսահատական կացութեան նկատմամբ Թոքիոյէ հասած զոյգ լուրերը բացարձակապէս սխալ են։ Հաստատ համոզում կայ թէ Բորթ Արթուր պիտի կրնայ դիմադրել մինչեւ Պալթիկի նաւատորմին հասնիլը։

«Առաջնաբոյժ Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ»
Կարդալ Դ. երես

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՕՐԱԿԱՐԱՆԸ

1/14 Նոյեմբեր 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	94 25
Ամէնէն բարձր գինը	94.25
» վար գինը	94.10½

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	126.—
Երէկուան բարձր գինը	126 12
» վար »	125.75
Բրէտի Ֆոնտիէ էժիբսիէն Ա	291.—
» » » Բ	368.50
Բարաֆ	515.
Պանք Նաս. Կրէս.	427.—
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.05
Բէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	585.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո	13.02
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Ս.	4.05

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. տակին 100 ը.էն	ղ. փր.
Մէճիտիէ արծաթ	108.01
Անգլիական ոսկի	110.02
Ֆրանսական ոսկի	87.23
Քրիմիդ	51.05
Նոր մէճիտիէ	103.10
Բոլ	89.30
Բուպլի թղթադրամ	8.57
Լոնտոն 3 ամիս	111.—05
Բարիզ »	22.61¼

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԲԱՌԷ
ԲԵՐԱ 262

Ընդունած է ձմրան եղանակին ամէն նորութիւնները, գլխարկ, պլուզ, ժիլէն, տղու վերարկու ատրանքներ, և կանանց գուլպաներ են։ 9—10

"ՄԱՆՉՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ 89

ԴԱՆԲԼ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՍԻՐԸ

Թարգմանեց
ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԽԶ.
ՍՈՒՖԼԱՐ ԵՒ ՔԱՍԴՐՈ

Իր սիրուհին բաժնուելէ առաջ, Սուֆլար հրահանգներ տուած էր անոր զինքը գալ գտնելու համար ցորենի դաշտին մէջէն։ Սուֆլար ինք իրեն համար չէր վախնար, բայց կը դողար գեղանին Ալիէդի համար։ Կապելան ուր մտաւ չարագործը Ալիէդի սպասելով ամայի էր։ Պատուհաններէն մէկը դաշտին վրայ կը նայէր։ Ասոր համար էր որ հոն մտած էր։ Սուֆլար գինի ուզած էր, բայց չէր խմեր։ Սրմուկը սեղանին կրթնցուցած, կը դիտէր ցորենի դաշտը, հետը մը տեսնելու համար։

Հազիւ քանի մը վայրկեան եղած էր հոն նստելը, երբ մարդ մը անցաւ կապելային մօտէն և զրէթէ իսկոյն ներս մտաւ։ Միշտ կասկածոտ և դուշաւոր Սուֆլար նորեկը վերէն վար չափեց ակնարկով։ Մանրազնին և ա

Թաշկինակը կարմիր էր և արեւը փայլ կուտար անոր, որով Ալիէդ պիտի կրնար հեռուէն տեսնել։

Սուֆլար ինքզինքը կը չնորհաւորէր այս գաղափարին համար երբ յանկարծ տժգունեցաւ։ Կարծես թէ պայքար մը տեղի կ'ունենար ցորենի դաշտին մէջ։

—Ակնարելի՛ է, ըսաւ Սուֆլար այս գաղափարը մերժելով

Բայց նոյն վայրկենին տեսաւ և-կու գլուխներ որոնք իսկոյն անյայտ եղան ցորեններուն մէջ։ Մին Ալիէդի գլուխն էր և միւսը երիկ մարդու մը գլուխը

Սուֆլար շարժում մը ըրաւ պատուհանէն խոյանալու համար։ Բայց ակնարկ մը նետելով չորս դին մարդ մը տեսաւ որուն երեւոյթը սարսռ ու պատճառեց իրեն և ստիպեց ետ քաշուիլ։ Միլօրան էր։ Ուզեց դուռը վազել։ Գործաւորը հոն էր արդէն և սուլիչ մը կը հնչեցնէր։ Ասիկա նշան մըն էր, որուն վրայ պիտի վազէր Միլօրան։

ԽԵ.
ԳԵՂԱՆԻՆ ԱԼԻԷԴԻ ՁԻՆԸՐԸ

Բացատրենք թէ ինչ տեղի կունենար ցորենի դաշտին մէջ։ Պէրդօն, գեղանին Ալիէդի հետապնդած միջոցին, միտքը բան մը իմնալով կանգ

առած էր։ Ո՛րքան ալ ղդուչութիւն ընէր, անկարելի էր որ ցորեններուն մէջէն անցնէր առանց աղմուկ հանելու։ Արդ. իր հետապնդած կինը անձկութեան ենթակայ էր և հետեւապէս միշտ ականջ պիտի դնէր աղմուկներուն, պիտի լսէր Պէրդօնի գալը, աւելի արագ պիտի փախչէր և թերեւս տեղ մը կծկուէր մնար, որով անկարելի կ'ըլլար զայն գտնելը։ Անխոհեմ ձեռնարկ մըն էր կին մը փնտռել ցորենի անհուն դաշտի մը մէջ ուր ոչինչ կը յայտնէ անոր ներկայութիւնը։ Ուրեմն պէտք էր հետապնդել, առանց նշմարել տալու։

Դիպուածը օգնեց իրեն։ Ճամբայ մը գտաւ որ ցորենին դաշտին քովէն կ'երթար։ Պէրդօն այդ ճամբուն մէջ նետուեցաւ։ Քայլերը փութացուց և հինգ վայրկեանէն լսեց փախստականին հանած աղմուկը։ Զուգահեռաբար կը քալէին իբր 3 մէթր հեռաւորութեամբ։ Պէրդօն անցաւ անկէ, ճամբան կտրեց և կանգ առնելով սպասեց։ Վայրկեան մը ետքը դէմ առ դէմ եկաւ գեղանին Ալիէդի հետ։

Այս միջոցին էր մանաւանդ որ Ալիէդ գեղանի ըսուելու արժանի էր։ Երեսը կաս կարմիր, աչքերը մութ կապոյտ, գեղեցիկ խարտեաշ մազերը ցիրուցան կը նմանէր դիցուհիի մը որ իր կալուածին մէջ պտոյտի ելած է։ Պէրդօն պահ մը չլացաւ։ Իսկ Էօմէնը

Ալիէդ անմիջապէս հասկցաւ թէ որո՛ւ հետ էր գործը։ Ճիչ մը արձակեց, աջ կողմ դարձաւ և ուզեց փախչիլ։ Բայց Պէրդօնի ձեռքը ծանրացաւ ուսին վրայ։

—Սխալ կ'երթաք կոր, այս կողմէն եկէք ըսաւ։

Ալիէդ ճիգ մը ըրաւ փախչելու համար։

—Ո՛չ հոս չէ, եկէք, կ'ըսեմ ձեզի, շարունակեց ոստիկանը։ Ես ճամբան կը ցուցնեմ ձեզի։

—Ո՛չ, ձեզ հետ չեմ գար, պոռաց Ալիէդ։ Ձեզ չեմ ճանչնար, ի՞նչ կ'ուզեք ի՛մէ։

— Ես կը ճանչնամ ձեզ, դուք գեղանի Ալիէդն էք ըսաւ Պէրդօ։ Գալով թէ ինչ կ'ուզեմ ձեզմէ դուք չատ լաւ գիտէք։ Ուստի աճապարենք։

Եւ ուզեց քաշել տանիլ։ Մէկ ձեռքով բռնեց անոր երկու դաստակները և միւսով չուան մը հանեց գրպանէն։

Գեղանի կնոջ աչքերը կը վառուէին էդ առիւծի մը աչքերուն պէս, բայց չուանը տեսնելուն կարծես դիւթաբար հանդարտեցաւ։ Հասկցաւ որ չէր կրնար կռուիլ։ Այն ատեն աղերսալից երեւոյթ մը առաւ։

— Ո՛չ, ո՛չ, մի՛ կապէք ձեռքերս, ըսաւ խոնարհ ձայնով մը։ Ուզած տեղերնիդ կուգամ։

Եւ որովհետեւ Պէրդօն կը վարանէր։

— Տկարութիւնս նկատի չէ՞ք առներ, ըսաւ Ալիէդ։

— Ճիշտ է, պատասխանեց Պէրդօն, կարմրելով իր ընթացքին վրայ, որովհետեւ այնքան փափուկ ապարանքի մը դէմ իր նախազգուշութիւնը նշան մը պիտի ըլլար իր անկարողութեան։

— Առջեւս քալեցէք նայիմ, ըսաւ։

Ալիէդ հնազանդեցաւ և սկսաւ քալել բարձր ի գլուխ եւ ձեռքերը գրպանը։ Վայրկեան մը ետքը ետին դարձաւ։

— Պարոն, ըսաւ խոնարհ ձայնով մը, ձեռնէ բան մը պիտի խնդրեմ։

—Ի՞նչ, հարցուց Պէրդօն անուշութեամբ։

—Ահաւասիկ, պոռաց Ալիէդ ձայնին չեշտը փոխելով յանկարծ

Եւ գրպանէն չիչ մը հանելով, որուն խիցը բացած էր քալած ատեն, անոր պարունակութիւնը երեսին նետեց։

Արշասպ էր։ Տարաբախտ մարդը ձեռքը ձախ աչքին տարաւ սրատապատաւ ճիչ մը արձակելով։

Գեղանին Ալիէդ ճիշտ աչքին նշան առած էր։ Խեղճ մարդուն աչքը այրած էր։

Գեղանին Ալիէդ, Սուֆլարի պէս, առանց զէնքի չէր քալեր։

Ուզեց փախչիլ բայց Պէրդօն բռնեց շրջազգեստէն։ Գետինը փռուած էր, մէկ ձեռքը աչքին վրայ։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի 27

ԲՕՆՍՈՆ ՏԻՒ ԹԷՐԱՅԼ

ՊՕՔԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

ԹԱՐԴՄ.
ԺԻՐԱՑԻ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Գ. ՄԱՍ

ԽՈՐԼՐԴԱՒՈՐ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Դ.

ՖԷՐՆԱՆ

Հէրմին բացաւ դաշնակը և անոր վրայ տարածեց երաժշտաւորը։ Այս միջոցին Ֆէրնան ցած ձայնով կը մրմռար,

—Բարի լուր մը ունիմ ձեզ տալու, Հէրմին։ Ողբերգութիւնս ընդունուեցաւ Բօրդ Սէն Մարդէն թատրոնին կողմէ։ Այս ձմեռ պիտի ներկայացուի և յուսամ թէ շատ դրամ պիտի բերէ ինծի։

Այն ատեն պիտի համարձակիմ...։

—Ես մօրս խօսեցայ..., պատասխանեց Հէրմին ցած ձայնով։

Ֆէրնան ցնցուեցաւ։

—Ի՞նչ պատասխան առիր, ըսաւ։

—Մայրս, շարունակեց աղջիկը ոտքն դէմքը կասկարմիր եղաւ, այն կարծիքէն է որ պէտք է խօսք բանալ հօրս։

Երիտասարդը գլուխը երերցուց աբխարօրէն։

—Ես կը ճանչնամ Պ. տը Պօրէօն, մրմռաց։ Ձեր ձեռքը պիտի չտայ ինծի։ Ես աղքատ եմ և միակ յոյսս թատերական հեղինակի տպագրիս վրայ կայացած է։

—Մտիկ ըրէք, աւելցուց Հէրմին։ Մայրիկս հարցուց ինծի որ ձեր սիրոյն վրայ վստահ էի։

—Ա՛հ, կրնայի՞ք տարակուսիլ։

—Ու թէեւ հօրմէս քիչ մը երկիւղ ունի, բայց մեր ամուսնութեան խօսքը պիտի բանայ համարձակօրէն։ Ա՛յնքան կը սիրէ զիս խեղճ մայրս։

—Բայց...ե՞ր, հարցուց Ֆէրնան որուն սիրտը նորէն սկսաւ բաբախել ուժգնօրէն։

—Ա՛յս իրիկուն..., եթէ կ'ուզէք։

Այն պահուն ուր Հէրմին այս վերջին խօսքերը կ'ըներ, մայրը, որ մտեցած էր առանց ձայն ձուն հանելու, աղջիկը թեւերուն մէջ առաւ գոչելով։ Ֆէրնան ցնցուեցաւ։

—Սա՞դգ է որ կը սիրէք աղջկս, հարցուց այն մտահոգ և գրէթէ երդվալի ձայնով զոր մայր մը միայն կրնայ ունենալ։

Ֆէրնան չպատասխանեց, բայց Տիկին տը Պօրէօյի առջեւ ծունր դնելով, սիրավառ ակնարկ մը ձգեց Հէրմինի վրայ։

—Է՛ ուրեմն, ըսաւ մայրը յուզմամբ, ինչո՞ւ ընդդիմանամ զաւկին երջանկութեանը։

Աղջկանը ձեռքը դրաւ Ֆէրնանի ձեռքին մէջ և այս պարզ ու պերճախօս չարժումով նշանեց զանոնք։

—Ճաչէն ետքը, ըսաւ, Հէրմին Պ. տը Պօրէօյի աչխատութեան սենեակը թող տանի ձեզ։ Զիս առանձին ձգեցէք անոր հետ։

* * *

Երկու երիտասարդները, իրենց երջանկութիւնովը արբչիռ, շատ հաճելի վայրկեաններ անցուցին Տիկին տը Պօրէօյի աչքին տակ և Պ. տը Պօրէօ այնքան մտացուեցաւ որ անոր ուշ մնալը և ճաշի ժամուն հնչելը չնչմարեցին։ Ցանկարծ հիւրասենեակին դուռին վրայ տեսնուեցաւ Պ. տը Պօրէօ, պանդուխտաբար քայլով, կասկարմիր դէմքով։ Պարոնի աչքերը կը քթթէին, կը բախտիին կապոյտ ակնոցներուն ետեւը, և բովանդակ անձէն կ'արտայայտուէր դժուարաղուսագ յուզում մը։ Անշուշտ անսովոր բան մը պատահած էր գրասենեկի պեսին, որուն կանանաւոր և միօրինակ կեանքը խորհրդաւոր ցնցում մը կրած էր.

Ե.

ԿԻՆԵՕՆ

Մինչ Պարքարա հեռաւէն կը հեռաւէր Ֆէրնան Բոշէի որ Սէն Լուի փողոցը, Պ. տը Պօրէօյի տունը կ'երթար, Սբրիզ Դանքլ փողոցէն կ'անցնէր յուլիկ յուլիկ, և կ'երթար Բանպիւդօ փողոց, ուր կը գտնուէր ծաղիկներու վաճառատունը, որուն հաչուոյն կ'աչխատէր։ Իր կերպարանքին, շարժումներուն և քալուածքին մէջ այնքան սիրուն և չնորհալի էր Սբրիզ որ ամէնէն բազմաշրջան անցորդներն իսկ կը կենային ակամայ մատներուն վրայ, անոր երեսը նայելու համար և վաճառատուներու սեմին վրայ քանի քանի երիտասարդներ կը մրմռային ըղձանքով.

— Օ՛, ինչ աղուոր աղջիկ է, և ո՞րքան երջանիկ է այն մարդը զոր կը սիրէ։

Բայց Սբրիզ ուշադրութիւն չէր ըներ ո՛չ սիրավառ ակնարկներուն ոչ ալ աւելի կամ նուազ տարփատենչիկ խօսքերուն որոնք կ'ելլային իր անցքին վրայ և ճամբան կը շարունակէր խելքը մտքը իր սիրեցեալ Լէոնին տուած, որուն կինը պիտի ելլար ի մօտոյ։ Այսպէս հասաւ իր վաճառատունը, ուր բարեացակամ ժպիտով մը ընդունեց զինք վարպետը, իր գործաւորուհիին փութկոտութենէն գոհ ելլալով։ Տիկին Լէկրան, վաճառատան տիրուհին, անոր ներս մտնելը տեսնելով պոռաց,

—Ահասիկ Սբրիզը, իմ լաւագոյն գործաւորուհիս։ Ձիշտ ժամանակին գալերնիդ մեծ գոհունակութիւն կը պատճառէ մեզ, աղջի՛կս։ Այսօր ամէն գործերն ալ պիտի յանձնէ՛ք։

—Ահաւասիկ, ըսաւ Սբրիզ և բոլոր ծաղիկները հաչուեսեղանին վրայ տարածեց խնամքով։ Տունը այլ ևս ծաղիկ չունիմ, տիկին։

—Շատ աղուոր կը լինէք, ըսաւ Տիկին Լէկրան որ բարի և զուարթ կին մըն էր։ Դուք սանկ չէք աչխատիր, ծոյլ օրիորդներ, ըսաւ վաճառատան մէջ օրականով աչխատող 5-6 աղջիկներուն։

Ցեռոյ դարձաւ դրամական գործերը նայող երիտասարդ պաչտօնէին որ գըրիչը ականջին վրայ, Սբրիզին երեսը կը նայէր սիրահարի մը միամիտ սքանչացումովը։

—Օ՛ն, Պ. Էօժէն, ըսաւ, փոխանակ սառնաչաքարէ (Glaçage glacé) աչքերովդ Սբրիզին երեսը նայելու, իբր թէ գլխէ հանելիք աղջիկ մը ելլար, հաչիւը տես։

Պաչտօնեան կարմրցաւ և աչքերը վար առաւ։

—Մրչիտ է պարոնքերնիս, փրսն աղջիկ, հարցուց վաճառատան տիրուհին։

—Բայց, տիկին, պատասխանեց Սբրիզ, կարծեմ թէ 17 ֆրանք 45 սանտիմ է։ Դուք նայեցէք, ծաղիկներուն փունջերը հաչուելով։

—Ճիշտ է, ըսաւ Տիկին Լէկրան։ Հաչիւդ գիտես, աղջո՛ր, և ինծի կուգայ որ սենեակիդ մէկ անկիւնը կնիկ մը ունիս խնայողութիւններովդ շինած։

—Կարելի է, ըսաւ Սբրիզ խնդալով։

(Շարունակելի)

Տէր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՕՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ԲԱՐԻԶ 1900

6

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆՅԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ խառանցներէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ
Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոռտոյի գիտական կաճառէն Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համպուրգի քաղաքապետութեան քիմիագէտ Մ. Է. ՆՕՐԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,
ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ
ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՇԷՆՔԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱԹ ՆԵՐԿԵՐ
National Wall coating & Lythite

Աժան, լուսաւոր, հոս չունին, շուս կը չորնան, վրայ չեն ելներ, գոյներնին չեն նեսեր, չուրի եւ անձրեւի կը դիմանան, եւն. եւն.

Պատանդի ներկերուն իւրաքանչիւր քառ. արշէնը 10—15 փարա
Ներսի և դուրսի » » » » 20—30 »

Տեղւոյս ամէն կողմի Պատ. յանախորդաց դիւրութեան համար վաճառատունս պատրաստ է սոյն գներով իր վրայ առնել ամէն գործ, թէ՛ ներկն և թէ գործատուոյնին մէջն ըլլալով։

Կարեւորութիւն մի տաք կարգ մը վարպետներու կամ ներկարարներու անպատասխանին, որոնք անձնական շահերու նկատմամբ մանաւանդ հակառակ են չատ մը օգտակար նորութիւններու.— Այլ հաճեցէք դիմել

Կ. Պոլիս, Ալաճա Համամ, Պագրէճլար թիւ 26 Գ. ԱՃԷՄԵԱՆԻ և Նմոյշներ-ու քարտէզներ ստանալ ուզուած քանակութեամբ։ — Գաւառները Գործակալներու պէտք կայ, դիւրամատչելի պայմաններով։ 20—2

Էրպ պը Իսթիսասան ԱՐԱՄ ՍՕՂԱՆՃԵԱՆ էֆէնտիին եաքտրը սուբ քիմիակերլրը թարգիրնտան թակիլ վէ մուսեէնէ խիւերէք մէվատոը մուզիրէսէն քիւլլէն արի թէլէվվիւն իյինէ գուլլանրլմագ իչուն խասսէի լազըմների հավի օլտուղը թէպէյլին իթմիչ վէ քէյֆիեէթ ճէմիյէթը Թըպպիեէի Շահանէ գարարլրլա հէր թարգիա թասմիմէն թէպպիղ վէ իչար պուլրուլտրը կիպի «ճէրիտէի Վէգաթի Թըպպիյէ» իլէ տախի նէյր ու իլան խիմիչ տիր. իչպու իճատը նէֆիսի թագլիտէն պազը մահալլերտէ եէրի մամուլաթը նամբլլա պիր թագըմ մուզիր էլսբհէվ պոյալար եարբլմագտա օլտուղընտան վէ կէրէք պու սուլար վէ կէրէքսէ մէմալիքը էճնէպիյէ մամուլաթը օլան մուզիր էլսբհէվ պոյալարը գուլլանմագտան իսէ քէնտի մալիմիզ օլան պոյալարը գուլլանմագ հէր հալտէ միւրաճաճ օլանճաղընտան էրպապը մէրագա Մահմուտ Բաշա ճատտէսինտէ մուսիալէյ Արամ Սողանճեան էֆէնտիին 121 նումէրօր Բիթիրիք մաղազասը վէ Ադամ Սողանճեան իմզասընա տրգգաթ լիւգումունը թավսիեէ վէ իխթար իյէրիզ։ 4—10

Ա. ՏԻՐԱՏՈՒՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱԿԱՆ ՊՈՒՏՈՅԻՑ

ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԼԻԻՄԻԷՐ, ԺՈՒԿԼԱ ԵՒ ԱԿՅԱ ԲԼԱՔՆԵՐՈՒ ՄԻՇՏ ԱՄԵՆԱԹԱՐՄ

ՀՈԼ ՀԱԻԱՔԱԾՈՑ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԽԱՒԱՔԱՐՏԵՐՈՒ, ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴԵՂԵՐՈՒ ԵՒ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

ԿԵԳՐՈՆՅԱՏԵՂԻ ԱՇ ԷՆՅ ՍԸՆ ՌՈՒՅԿԱՏՈՐ ՏԱՆ ԱԿՈՒԱՌԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՒՈՒՅՈՒԵՐՈՒ, ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ՍԱՄՈՒՃԱՊՈՒՇԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՊԷՏԵՐՈՒ։ 13—39

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԴԻՊԵՆԵՐՕՓԻԿ ԵՒ ՏՆՐԵՆԵԱՑ

Կը փութամ ծանուցանել Պատ. ազգանոց թէ. Կայս. Կառավարութեան հրամանաւ հաստատած եմ վարժարան մը, ի Բանկալթի, Նշան Թաշլի կողմը Թուսաց Հիւանդանոցի փողոցը թիւ 12 և 14 տուներուն մէջ։

Վարժարանս ունի երկսեռ Մանկապարտէզ մը, երկսեռ նախակրթարան մը և Բարձ. Նախակրթարան մը միայն աղջկանց յատուկ։

Վարժանիս դասախօսութիւնները պիտի սկսին յառաջիկայ Երկուշաբթի օր, 1/14 Նոյեմբեր։

Աչակերտ տալ փափաքող ծնողները կը հրաւիրուին ամէն օր, առաւօտեան մինչեւ կէս օր տեսակցիլ Տնօրէնութեանս հետ, տեղեկանալու համար ուսման օրագրոյն և ընդունելութեան պայմաններուն։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ե. Գ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

24 Հոկտ. 1904
Բանկալթի 5—3

ՇԻՒՐԱՆ էֆէնտիներուն մուսալիմ քիմիակէր Վասիլ Նաում պէյ թանէլիպ եարբյօր։ 9—20
Գաբրիէլ

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ վագիֆէն Բերա, Հիւսէյին Աղա թաղ, Սագըզ Աղաճ ճատտէ թիւ 121 կրկ. արսան, որ 221 քանդուն տարածութիւն ունի և երկու կողմը փողոց է, նոյնպէս նաև այն ճատտէն թիւ 135 կրկ. արսան, որ 95 քանդուն տարածութիւն ունի, մակիրլ մնացած ըլլալով, ամուրդով ի վաճառ հանուած են։ Հետեւաբար գնել փափաքողները կը հրաւիրուին մինչեւ յառաջիկայ նոյեմբեր 10 Զորեքշաբթի օր ներկայանալ Ղալաթիոյ խորհրդարանը, ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 6 (ը. թ.) միասեղ ունենալով կանխավճարը։

Բացի վերոյիշեալ արսաներէն, դարձեալ նոյն վագիֆէն, Ղալաթա, Մանլթան Պայազիտ թաղ, Խալի Բարմագ գարու փողոց թիւ 11 տուն, որ 8 սենեակ, խոհանոց մը, ջրամար մը ունի և ամսական 300 ղրշ. վարձք կը բերէ և այն տանը առաջ՝ Երմէէր քիւխէ փողոց թիւ 9 խանութին, որ ամսական 120 ղրշ. վարձք ունի 1/4 բաժինները մահլիլ մնացած ըլլալով թէ՛ այս մահլիլ բաժինները և թէ միւս 1/4 բաժինը ամուրդով ի վաճառ հանուած են։ Հետեւաբար գնել փափաքողները կը հրաւիրուին մինչեւ վերոյիշեալ պայմանաժամը ներկայանալ Ղալաթիոյ խորհրդարանը։

3—10 (Կնիք)

Ա՞Ի ԴՆԻՆՔՕՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄԻ ԻՇՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829 ՏԱ ԹԷԷՕԻՍ ԳԼԼԸՆՄԸՇ

Մեբրեգի իսարեսի — Բարիսեի, Վանեսոմ մէյսանցնեսա 9 նիւմերոյը
տայիրէի խուսուսիկրիճեսի

ՀԱՐԻՒՐ ՅԻՒՊԷՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաճ 119,000,000 ֆր.
1903ին թանիլաթը 25,000,000 »
Թէսիէ օլունան զիյան 284,000,000 »
Միկուրթաը էմլաքը գրյմէթի 22 միլիառ։

ԷՕՄԻՒՐ ՅԻՒՊԷՍԻՆ

Իրմայէ վէ իհթիեաճ 161,500,000 ֆր.
1903 բրիմ թանիլաթը 12,000,000 »
Թէսիէ օլունան զիյան 130,000,000 »
Միկուրթասասլանէօմիւբ 278,000,000 »

ԳՈՒՇԻՇԻՐԷԹ կաեէթ միւասիրա չէր օլիր իլէ Թիւրքիոյա սիկուրթա գայա իսէր էՕՄԻՒՐ ՄԻԹՈՒՐԹԱ չիւպսի տախի միւխթէլիֆ ուրէքթառէ վէ խուսուսի էհվէն ֆիյաթլարլա էօմիւբ տիւբթա իսէր։
ՇԻՐԻՒԹԻՆ ՊԱՆԳԱՄԸ «Օսմանլը Պանքասը» որ. Թիւրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչուն միւսիրիյէ՝ը ուսմամիյէ = Սիգարաղլու, Սուլթանահամամ, Բաթարմը Սաղլու Բասամը
Միւսիրի ուսմամիսի — ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԻԱՆ
Միւսիր մուսավիճի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍՍԱՆ
Ղալաթասա այրուճա պիր ճիւպսի օլտուղը կիպի՝ Մէմալիքը Մարքուսէնին հէր թարգիրնտա տախի խուսուսի ժամանալարը վար տր։ 13

185 ԱԱՆԹԻՄԷԹՐ
ՕԳՏՈՒԻՆԵՑԷՐ, ՕԳՏՈՒՆՑԷՐ, ՏԻՆՆԱՅՐ ԵՒ ՏԵԱՐԻՐ

Եթէ կ'ուզէք ձեր դէմքին հլապորը աւելցնել, մազերնիդ ու պեխերնիդ մնամեցէք։
Եթէ կ'ուզէք մորթային զգուլի հիւանդութիւններէ խուսափիլ, գործածեցէք ԱՆՆԱ ՍԻԼԼԱԿի օծանելիքը անուշահոտ իւղը՝ որ մազերը գարմանելու և արմատները լօրացնելու համար բոլոր Եւրոպիոյ մէջ իբր միակ գիր ընդունուած է։ Պեխերու և մուրուքի աճումը կը փութացնէ և կարճատեւ գործածութենէ մը վերջ կը շնորհէ անոնց սրատասվոր առատութիւն և բնական փայլունութիւն։
Բաց աստի մազերը ճերմկնալէ զերծ կը պահէ մինչեւ խոր ծերութիւն։ Ուստի իր դիւրամատչելի գնոյն և բազմապիսի օգտակարութեանցը համար ջերմապէս կը յանձնարարուի յարգոյ հասարակութեան գործածել՝ ԱՆՆԱ ՍԻԼԼԱԿի դեղը։ Գինն է 3 կարգին 27 դրուշ։
Ներկայացուցիչն գրասենեակ՝ Զէյրեան խան թիւ 22, կալաթա։ Կը վաճառուին հետեւեալ Տեարց դեղաբաններու մէջ։
Բերա, Իսիէն Տէլասուտա թիւ 298.
Կալաթա Հերակլէս Տէվրլէթեան՝ թիւ 32.
Ենի Ճամի, Մէհմէտ Բեազիտի Դեբանոցը և իր մասնաճիւղերուն մէջ։
Ենի Ճամի, Դ. Արսէն, թիւ 71
Կէսիկ Փոչա, Լ. Կիւմիւչեան թիւ 5.
Վէզնէճիլէր, Հ. Համալի.
Գուզկունճուք Ֆարմասի Սանթրալ։

50—16 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՅԵՐԿՍ յայտնիչ Թուրիոյ՝ ՀԱՅԿ ՓԱՓԱԶՕՂԼՈՒ

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻԹԷԼԷ
ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ՔԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՐՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԵՆՆԱ, 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հանօթուլ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիթէլէ Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—
35 տարեկան մէկը որ կ'ու է ապահովագրել Ֆէնիքս Օթրիթէլէ ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամին պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զաւակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները ամբողջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆրանք։
Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիթէլէ ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։ 10—5

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Լ.
ՌՍԲԱ, ՄԵԾ ՌՈՒՄԱԳԱՆՈՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6
ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
50—7

ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սգերլիճ

Դրամագլուխ	12,000,000
Տարեկան հասոյթ	3,986,000

Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ
Որ այժմ ձուլուած է ՌՕՃԸԼ ապահովագրական ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեփականութիւններու վրայ, — քարաշէն և փայտաշէն կալուածներ, առեւտրական թուղթեր, ապրանքներ, եւն. եւն.։
Լանքաշիր միշտ նպատակ եղած է ամէն կորուստ արագ և արդար կերպով կարգադրելու համար։
Իր դրամագլխին՝ 12,000,000 անգլ. ոսկի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՑՆՈՐԻՆՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, թիւ 1՝ ՆՈՐԹՍՏՈՆ ՍԳՐԻՊ
ԼՈՆՏՈՆ, 28՝ ԼՕՄԲԱՐՏ ՍԳՐԻՊ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈՒԼՍՈՅ
ՊՈՏՆ ՍԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Նո. 4 և 5 Բիւլիւք Թիւնէլ խան
Դեր-Գործակալ Էֆրենկի
ՄԱԳՍՈՒՏ Ե. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ուրիշ դեր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ 50—16

ՏՕՔԹ, ԵՈՐԿԻ ԱՆԹՈՒԻԱՏԻ
Վկայեալ
ՎԻԵՆՆԱՑԻ ԲԺՇԿ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Հիւանդ կ'ընդունի, ամէն օր, եւրոպական ժամը տասուան 8էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9, Բերա, անգլիական դեսպանատան մօտ, Սէրգիս փողոց թիւ 20 տունը։
Գաղիական և մորթի հիւանդութեանց մասնագէտ է և Վիեննայի մէջ իր երկարամեայ պաչտօնավարութեամբ ստացած է ճարտար փորձառութիւն մը և իրեն դիմողները կը դարմանէ գիտական վերջին պահանջումներով։
Գաղիական և մորթի հիւանդութիւններէ զատ ուրիշ ախտերէ վարակեալները չի գարմաներ։ 50—23

ԹՈՒՐԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻՅԱԿՈՒ

Մահմուտ Բաշատա Մանասթիր խանունատ 32 նումէրօիրէ մուրաքքամատատա ամամրլամա էլպիսէ իլէ մէշրուլ օլուպ, վագթին կիտիրիլէ մուսվաֆրգ սուրէթէ պիչիմի էլպիսէ եարտրը կիպի, պայլրնա տիւրիւն էլպիսէլէրի վէ սարի քոստիմէրի սէզ վէրտիկի նիւն վէ սասթատ սէպպի իլէ հազրը խէր։ Թիւճարան եազընըլարը իւէ վէ սարի ատամլարընա հաֆիզալրգ իւլ տախի էլպիսէ եապար։ պու խասուս թէյրիֆ իսէլէթ զէվաթը մութլագ սուրէթէ հոյնուտիէթինի մուսիպ օլաճաղընտան իլանը մէշրիրէ իրաթլաար օլունմաղ ամրը։ 50—6

ՀՈԳԻ ՀԻՒԼԵ
HUILE DE HOGG
ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՆ ԶԳԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

Հանրածանօթ են այն առողջապահիկ արդիւնքները զորս վատառողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'ստանան թարմ մորթի եարդէն հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ կամ ստորին իւղերէ, որոնք փոխանակ զօրացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդեցութեան, որոնք անհրաժեշտ են հիւանդներուն։ Իր անմրսելի գեղեցկութիւնը աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վարձատրած է բոլոր արուեստանոցներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ չիչերով միայն կը ծախուի։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջեցէք գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

EMULSION HOGG
ԷՄԻԼԶԻՕՆ ՀՕԿ
ԿՐԱՑԻՆ ԵՒ ԱՂԱՑԻՆ ԻՐՕՖՈՍՖԻՐԻ ԵՒ ԿԻԼԻՍԷՐԻՆՈՎ

Մորիս ձկան իւղի գործածութիւնը դիւրացնելու համար անոնց որոնք զզուանք կ'զգան, — այսինքն ազոց և մանաւանդ ափահասներուն համար — Մ. Հօկ օլարակը շինած է իրեն յատուկ մորիս ձկան անարատ իւղին, և կը ծախէ «Էմիւլզիոն Հօկ» անունով։ Պարտաւորեցնելու համար զայն գործածութիւնը։ Էմիւլզիոն Հօկը, որ ձկի իւղին բոլոր բարերար յատկութիւններն ունի, կիրի և ազի իրօֆոսֆիթով և կիրսէրով խառնուած է։ Իր բաղադրութեան մէջ գտնուած նիւթերուն գերազանցութիւնը ուրիշ ամէն իւղէ նախընտրելի կրնէ դարձնել։ Հօկի մորիս ձկան եռանկիւնաձեւ չիչերով կը ծախուին ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջել գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։ Մեծածախակ յանձնարարութիւններու համար գիմել Մ. Էս. Ծանէի, Իկ. Գալաթա։ 50—18